

Catalan A: literature – Higher level – Paper 1
Catalan A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Catalán A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Escrigui el comentari literari d'un dels textos següents:

1.

Per això li havíem donat aquell nom, romàntics infants que encara érem. El més jove tenia quinze anys. El més vell, disset. La contrada era àrida i desagradable. Us plantava cara amb hostilitat de mal veí. Així i tot, la recorriem incansables, tarda darrera tarda, de vegades matins i tot. Seguïem al llarg de la riera, cercant aventures fantàstiques. Cada dia ens

5 endinsàvem una mica més enllà, àvids d'alguna cosa que sempre se'ns escapava.

Foren en Josep i el meu germà que, duts per llurs afanys pictòrics, van descobrir el paradís. Ells el van batejar. Era una clapa plana vorejada de tossals, al costat del riu que en aquell lloc corria més profund i guardava amples bassals d'aigua de l'hivern. Un castell que començava a enrunar-se, però que encara no s'enrunava, acabava de donar-hi el toc definitiu.

10 Davant el castell, a frec d'aigua, s'estenia un petit bosquet de pins; a l'altra banda, darrera el casal, la plana sempre era verda, alimentada per les filtracions subterrànies del rierol. Una dotzena d'àlbers i pollancs hi encisaven el verd i l'argent de llurs fulles. L'herba, a llurs peus, era blana i amical.

Per tal d'arribar al paradís, però, calia recórrer un llarg i declinant camí eriçat de pedres i roderes. Desmuntàvem de les bicicletes que carretera enllà ens havien menat fins en aquella entrada, i davallàvem a peu. Al fons de tot, la clapa verda i arbrada tenia tonalitats de miratge. En certa manera, potser no estàvem mai ben segurs d'atènyer-la. Potser temíem sempre veure-la desaparèixer sota els nostres peus, en el moment de petjar-la.

20 Des del camí, a mesura que n'anàvem vençant els accidents, el castell es dreçava amb fragilitats de joguina, però ja des de lluny ens venia a rebre la cridadissa de les oques que en ample ramat corrien esbojarradament a l'entorn de la casa. El gos ens coneixia i s'abstenia de bordar. Érem hostes acollits sense recel.

A l'estiu, durant les vacances, hi anàvem de bon matí, l'esmorzar a la butxaca. Al cel sempre solia haver-hi algun núvol per donar varietat al paisatge. En Josep i el meu

25 germà s'enduien teles i colors i es posaven a pintar. Pintaven qualsevol cosa, sense massa discerniment. L'únic que els interessava era pintar, sorprendre la fugitiva bellesa de l'hora sobre un arbre, una paret, una clapa d'aigua. No ho sabien, però tots dos estaven a punt de descobrir l'impressionisme, que ignoraven. L'ignoren encara, per què la terra els guarda...

30 Els altres, els dos germans Arcol, en Magí, en Lluís, en Ramon de vegades, ens instal·làvem al costat del rierol, allí on l'aigua era més profunda, i ens posàvem a pescar. Les hores lliscaven amb una pressa desacostumada. Les cremàvem com les nostres cigarretes, àvidament consumides a l'ombra dels pins.

D'altres vegades ens banyàvem. L'aigua d'antuvi ens resultava molt freda, però a poc a poc ens hi habituàvem. En sortir-ne ens eixugàvem la pell a força de corregudes i exercicis violents. Des del casal algú ens mirava i brandava la testa. Eren testimonis adults que admiraven la gratuïtat dels nostres jocs, l'infant que restava en les pregoneses dels nostres cors.

Manuel de Pedrolo, *Avui es parla de mi* (1966)

2.

PASSING-SHOT¹

Instal·lat ja de temps en una
 plataforma de somnis
 estèrils, desfibrats, sense un ordit,
 per contrast amb el joc
 5 de cada dia a la pista
 vermella, piconada,
 on reboten duríssimes a cada
 cop les pilotes de fúria que em llancen
 els contraris,
 10 com un boig, ara al fons,
 ara a la xarxa, intento córrer,
 saltar, ajupir-me, redreçar-me,
 mai prou flexible, mai prou fort, mai a temps
 a tornar els *passing-shots* que em tiren
 15 a cada instant.

Sé prou que tinc
 perduda la partida, que de res
 no serveixen els breus
 moments de descans entre joc
 20 i joc, la tovallola humida
 que et mulla el front, el vas
 de tònica o de te
 —no cal pensar en el dòping,
 que per això ja és tard.
 25 Ara jo dic: què fer
 de la resta de vida que em queda,
 massa gastada, massa inútil
 per seguir el joc?
 M'ho sé: fins a l'últim
 30 dia de tots
 aniré mal corrent, mal caient, no sabent
 o no tenint valor per acabar
 sense un crit ni una queixa.

M'instal·lo novament
 35 a la petita plataforma
 dels somnis, cada cop
 més fràgil, sempre a punt
 de caure i despertar-me
 del tot.

Joan Vinyoli, *Encara les paraules* (1973)

¹ *passing-shot*: neologisme de l'anglès referent al tennis. Cop de dreta o de revés executat quan l'adversari és a la xarxa de manera que la pilota li passa pel costat i no la pot tornar.